

Zondag 12 januari 2025
Nieuwjaarsbijeenkomst
Aanvang 11.00 uur
10.30 uur ontvangst
met koffie en thee
In Florilympha
In De Lutte

Dinsdag 11 februari 2025
Bijeenkomst met
Bert Woudstra
Aanvang 19.30 uur
Inloop vanaf 19.00 uur
In de Trebbezaal van de
Diekmanhal te Enschede

Zaterdag 22 februari 2025
Aanvang 13.00 uur
Bezoek aan het Syrisch-
Orthodoxe klooster
Glanerbrugstraat 33 Glane

Dinsdag 11 maart 2025
Van 19.30 tot 22.00 uur
Cursus Kennismaken met
Humanisme
In De Voorhof te Delden

Zaterdag 12 april 2025
Lezing Han Sie
Van 14.00 tot 17.00 uur
In het NIVON-gebouw
te Hengelo

Dinsdag 22 april 2025
19.30 uur
Jaarvergadering
In De Voorhof te Delden

Redactie Nieuwsbrief
Norbert de Beer
06 - 4992 8200
nadebeer46@gmail.com

Beste leden,

Hierbij – na een wens voor de feestdagen en het nieuwe jaar - een herinnering voor de Nieuwjaarsbijeenkomst op zondag 12 januari.

Op dinsdag 11 februari komt Bert Woudstra ons iets vertellen. Dat gebeurt in de Trebbezaal van de Diekmanhal, J.J. van Deinselaan 22 7541 BR te Enschede.

Op dinsdag 22 februari is een bezoek gepland aan het Syrisch-Orthodoxe klooster in Glane. Naast een uitnodiging ook een stuk van de website van het klooster.

Er is een datum en een locatie voor de cursus Kennismaken met Humanisme: Dinsdag 11 maart van 19.30 tot 22.00 uur in De Voorhof te Delden. Zodra de details geregeld zijn, volgt meer concrete informatie.

Han Sie heeft aangeboden ons weer een keer mee te nemen met een verhaal over aspecten van het Humanisme. Daarvoor hebben wij op zaterdag 12 april vanaf 14.00 uur ruimte gereserveerd in De Voorhof te Delden. T.z.t volgt meer informatie over de inhoud.

Onze Jaarvergadering wordt gehouden op dinsdag 22 april 2025. Aanvang 19.30 uur, inloop vanaf 19.00 uur.

Locatie: De Voorhof te Delden.
In de loop van maart zult u de precieze gegevens en de te behandelen stukken ontvangen

Op 27 november is er een vervolgbijeenkomst voor nieuwe leden gehouden. In deze nieuwsbrief een korte sfeerschets van die bijeenkomst.

We zijn dringend op zoek naar een nieuwe Webmaster. In deze nieuwsbrief een oproep.

Beste leden,

Het einde van 2024 is in zicht. Een bewogen jaar met veel spanningen op wereldniveau. En het einde ervan lijkt niet in zicht. Laten wij als leden van het Humanistisch Verbond in 2025 proberen op onze manier een steentje bij te dragen aan een wereld van respect en verdraagzaamheid en vrede.

Het bestuur en de activiteitencommissie wensen u fijne dagen en een goede jaarwisseling.

Wij hopen u te zien tijdens onze nieuwjaarsbijeenkomst op 12 januari 2025.

Nieuwjaarsbijeenkomst Humanistisch Verbond Afdeling Midden- en Zuid-Twente

op zondag 12 januari 2025 van 10:30 - 16.00 uur

Het thema voor deze nieuwjaarsbijeenkomst is:

'Humanisme en rituelen in de huidige praktijk'

In 2025 beginnen we het jaar, zoals voorgaande jaren, met een Nieuwjaarsbijeenkomst in Florilympha.

Restaurant en Buitenplaats Florilympha ligt in natuurgebied het Lutterzand. De Dinkel slingert er door 750 hectare dennenbossen, zandverstuivingen, heide en unieke velden met jeneverbesstruiken. In alle seizoenen is het Lutterzand een ideaal wandel- en fietsparadijs.

Zoals ieder jaar hebben we weer een thema.

Sabine Pikkemaat neemt ons mee naar het land van:

Humanisme en rituelen in de huidige praktijk

10.30 uur **Binnenkomst** en tijd om elkaar te begroeten met koffie of thee.

11.00 uur **Welkom** door voorzitter Annelies Futselaar

Vervolgens houdt Sabine Pikkemaat een lezing over Humanisme en rituelen met daarna gelegenheid tot uitwisseling.

12.30 uur **Lunch**

14.00 uur Na de lunch laat Sabine ons kennismaken met een Humanistische viering: "Seizoensbijeenkomst WINTER", gevolgd door een dialoog aan de hand van stellingen over de viering. Zoals: kunnen humanisten rituelen inzetten? Wat maakt een bijeenkomst een humanistische viering? En: Hoe zit het met humanistische spiritualiteit? Door de inzet van dialoog gaan we op zoek naar antwoorden op deze vragen.

Sabine Pikkemaat werkt als humanistisch geestelijk verzorger bij Trivium Meulenbelt Zorg in het Borsthuis in Hengelo en het Dijkhuis in Borne. Hiervoor werkte ze 20 jaar als docent levensbeschouwing/HVO in het Hbo op de pabo Edith Stein te Hengelo en later bij Saxion. Ze studeerde aan de Universiteit voor Humanistiek te Utrecht 1995-2001.

Graag komt ze vertellen over haar werk als humanistisch geestelijk verzorger en in het bijzonder over humanistische vieringen en over rituelen die hierbij worden ingezet.

Introducés zijn welkom.

Kosten: Zoals bekend vragen we elk jaar aan de deelnemers van de Nieuwjaarsbijeenkomst een bijdrage in de kosten van de lunch. Door allerlei oorzaken zitten we op het ogenblik ruimer bij kas dan in voorgaande jaren. Tegen die achtergrond heeft het bestuur van de afdeling besloten om éénmalig voor de Nieuwjaarsbijeenkomst van 2025 van de leden van het HV Midden- en Zuid-Twente en hun eventuele introducés geen bijdrage te vragen.

Aanmelding: Wil iedereen die komt, in verband met de organisatie, zich vóór 8 januari a.s. , maar liever eerder, aanmelden bij Margriet Meijling, via emailadres margriet@margrietmeijling.nl of eventueel via 0638057357

Als je met iemand wilt meerijden, iemand kunt meenemen of vegetariër of veganist bent of dieetwensen hebt kun je dit bij je aanmelding aan Margriet doorgeven.

Adres van de locatie:

Restaurant Florilympa, Lutterzandweg 16-1, 7587 LH De Lutte

Bert Woudstra, "vredelievend humanist met Joodse roots"

Graag wil ik u op 11 februari 2025 iets vertellen over mijn aanvallende fijne jeugd en de daaropvolgende traumatische oorlogsperiode van 1940-1945.

U ziet me hiernaast in de laatste dagen in 1941 op de lagere school. Deze fijne school mocht ik op last van de bezetter niet meer bezoeken.

Dat de huidige tijd me in gedachten terugbrengt naar deze afschuwelijke levensfase zult u, naar ik hoop, kunnen begrijpen.

Hoe kijk ik vandaag naar de samenleving en het discrimineren van mede-mensen samen met het eeuwenoude antisemitisme. Natuurlijk hoort daar het huidige anti-islamisme bij.

Natuurlijk wil ik ook in deze moeilijke tijd ieder medemens mijn hand uitreiken gericht op een vreedzame samenleving met respect voor ieder medemens.

Bert Woudstra,
(geb.1932)

Rondleiding Sint Ephrem klooster op zaterdag 22 februari 2025 om 13.00 uur.

Op deze zaterdag ontvangt priester-student Ruben vd Kaat ons voor een rondleiding in dit fraaie klooster.

Deze rondleiding duurt ongeveer anderhalf uur. U krijgt uitgebreide informatie over de geschiedenis van de Syrisch-Orthodoxe gemeenschap en het klooster. U wordt door het klooster geleid en ziet er o.a. de kapel, het mausoleum, de kathedraal en de begraafplaatsen.

De eerste Syrisch-Orthodoxe christenen kwamen als vluchtelingen in 1975 naar Nederland. Zij kwamen uit verschillende landen in het Midden-Oosten. Op 7 juli 1984 werd het klooster ingewijd als het Aartsbisdom van Midden-Europa en vernoemd naar Sint Ephrem de Syriër.

Het aantal leden van de Syrisch-Orthodoxe gemeenschap in Nederland is ongeveer 25.000 en de meesten wonen in de regio Twente en Amsterdam. Inmiddels heeft bijna iedereen de Nederlandse nationaliteit verworven. In hun nieuwe vaderland streven ze ernaar te integreren binnen de Nederlandse samenleving. De Suryoye, zoals zij zichzelf in hun moedertaal, het Syrisch, noemen, zijn nu georganiseerd in elf parochies met een Klooster als hoofdkwartier.

De Syrisch-Orthodoxe kerk in haar geheel is lid van de Raad van Kerken Nederland en heeft nauwe betrekkingen met de plaatselijke kerken en gemeenten.

De Syrisch-Orthodoxe kerk zit ook in de Raad van Levensbeschouwingen en Religies Enschede waar ook onze afdeling MZ Twente lid van is en Annelies Futselaar als voorzitter.

Er is alle gelegenheid voor beantwoording van vragen. De rondleiding is geheel gratis, maar een vrije gift is welkom.

Het adres is: Glanerbrugstraat 33, 7585 PK Glane.

Het is prettig wanneer u tevoren even laat weten wanneer u van plan bent te komen. Liefst per mail aan Marlien Nijhuis: marlien.nijhuis@gmail.com. V.a. februari ook telefonisch mogelijk: 053-4763116.

Tekst van de website van het klooster: **Syrisch Orthodoxe Kerk**

De Syrisch Orthodoxe kerk is de erfgename van de in Antiochië door St. Petrus gestichte kerk. Petrus, één van de twaalf apostelen van Jezus Christus, wordt beschouwd als de eerste patriarch onder het patriarchaat van Antiochië. Het zijn de woorden van Jezus in het Evangelie: 'Jij bent Petrus, de rots waarop ik mijn kerk zal bouwen' (Mattheüs 16:18) waardoor de Syrische kerk bestempeld kan worden als de eerste, heilige, universele en apostolische Kerk van het christendom.

Voor de oorsprong van de Syrisch-orthodoxe Kerk kan verwezen worden naar Handelingen van de Apostelen 11:26, waar wij lezen dat de volgelingen van Jezus in Antiochië christenen werden genoemd. Deze Kerk was de eerste buiten Palestina en werd – volgens de traditie – gesticht door de apostelen. Het hoofd was de apostel Petrus, die volgens dezelfde traditie, in Antiochië zijn 'apostolische stoel' vestigde en deze later verplaatste naar Rome, waar hij nog altijd gevestigd is. De Syrische christenen wonen in diverse landen in het Midden-Oosten (Israël, Syrië, Libanon, Irak) en in Turkije. Zij wonen ook in Europa en Noord-Amerika. De liturgie is in het Syrisch. Syrisch is een dialect van het Aramees en behoort tot de Semitische talen en wordt tot de dag van vandaag in de kerkelijke boeken gebruikt. Aramees zou de taal geweest zijn die Jezus Christus sprak.

Zoals reeds hierboven vermeld leert de overlevering dat de Kerk van Antiochië is gesticht door Petrus en dat hij haar eerste patriarch was vóór zijn vertrek naar Rome. Petrus zou de pas gestichte Kerk van 37 tot 44 geleid hebben. Het christendom verspreidde zich naar de provinciehoofdstad Edessa. Tur Abdin en omgeving werd volgens de traditie door de apostel Thaddaeus gekerstend. Edessa, Antiochië en Tur Abdin vormen de oorspronkelijke kern van het Syrisch christendom.

Het christendom verspreidde zich verder naar het Oosten tot India en China. De Antiocheens patriarch had ook alle christenen in het verre oosten onder zijn hoede. Daarom draagt de patriarch (ook nu nog) de titel: "Patriarch der Syrisch-orthodoxe Kerk van Antiochië en het gehele Oosten". In India en met name op Sri Lanka bestaan aanzienlijke Syrisch-orthodoxe gemeenschappen, die al in de Oudheid gesticht werden.

Na het concilie van Efeze in 431 splitste een deel van de Syrische Kerk zich af van het, in het Romeinse Rijk zetelende, patriarchaat van Antiochië. Zo ontstond de Oost-Syrische kerk'.

Het concilie van Chalcedon in 451 leidde tot een schisma tussen de West-Syrische kerk en de byzantijnse christenheid. Chalcedon deed uitspraak omtrent de 'tweenaturenleer'. De Kerk van Antiochië kon zich niet vinden in deze formulering. Zonder het Godmenselijke karakter van Christus op te geven, hielden zij vast aan de eenheid van Christus, ook in zijn natuur. Door hun tegenstanders werden zij daarom 'monofysieten' (aanhangers van de ene natuur van Christus) genoemd. Deze afscheiding ligt aan de basis van het ontstaan van de Syrisch-Orthodoxe Kerk.

Vervolgelingen van de kant van de Byzantijnen bleven niet uit. Vooral onder de keizer Justinus (519-527) waren ze hevig. Diens opvolger Justinianus (527-565) was meer gematigd. Hij gaf zelfs toestemming tot wijding van miaphysitische bisschoppen. Eén van hen was Jacobus Baradaeus. Vooral aan zijn werk is te danken, dat de Syrisch-Orthodoxen in de strijd niet ondergingen. Vandaar dat de Syrisch-Orthodoxen ook Jacobieten genoemd worden.

Tot het jaar 518 bleef het patriarchaat in Antiochië. Daarna werd het naar verschillende kloosters verplaatst, o.a. bij Edessa, later Militene, Amida (Diyarbakir), Mardin (tot 1928), Homs en sinds 1959 is het gevestigd in Damascus.

De Syrische kerkgemeenschappen kenden een bloeiperiode van de 4de tot de 7de eeuw met grote literaire productiviteit en veel zendingsactiviteiten. Vanaf de zevende eeuw nam het tijdperk van de islamisering en de arabisering een aanvang.

Als leermeesters van de moslims brachten de Syrische christenen vooral de wetenschappelijke wereld van de Grieken dichter tot de Arabieren door hun vertalingen uit het Syrisch en/of het Grieks in het Arabisch. Het waren dus de Syrische christenen die de wetenschappelijke vooruitgang van de Islamwereld mogelijk maakten, net zoals in Alexandrië de nieuwe islamitische heersers aanvankelijk Alexandrijnse christenen gebruikten om de gigantische schatten van de oude bibliotheken bloot te leggen en te doceren aan islamitische onderwijzers.

Toch leed de Syrisch-orthodoxe gemeenschap sterk onder de vervolging door de islam, minachting en benadeling die de christenen ten deel viel onder het islamitische régime. Soms kwamen gruwelijke geweldsplegingen voor, in andere tijdsperiodes waren de moslimleiders verdraagzamer. Eind veertiende, begin vijftiende eeuw waren de christenen in het Nabije Oosten slachtoffer van Timoer Lenk.

In de negentiende eeuw troffen westerse zendelingen de Syrische gemeenschappen geïsoleerd aan. De clerus en het volk bleken nu, in vergelijking met het intussen ontwikkelde Westen, ongeschoold en de infrastructuur was ernstig aangetast.

De genocide ("sayfo") op de Armeense christenen in Oost-Turkije (vanaf 1915) bleef niet beperkt tot deze groep: ook de Suryoye leden er zwaar onder. Velen ontvluchtten Turkije en vestigden zich in Syrië. Hun patriarch volgde en vestigde zich in 1959 in Damascus.

Demografische ontwikkeling eind 20ste eeuw

De eerste Syrisch-Orthodoxe christenen kwamen in 1975 als vluchtelingen naar Nederland. Zij kwamen uit verschillende landen van het Midden-Oosten: Turkije, Syrië, Irak, Libanon en andere landen. In 1977 waren er ongeveer 100 gezinnen die leefden in de stad Hengelo. In datzelfde jaar, werd een nieuwe Syrisch-Orthodox bisdom van Midden-Europa gevormd, met een energieke monnik, genaamd Jeshu Cicek, als haar Patriarchale Vicar. Het bisdom van Midden-Europa had haar hoofdkwartier in Nederland.

De dynamische en energieke Cicek werd vervolgens Aartsbischop, gewijd op 24 juni 1979 en vernoemd naar Julius. In 1981 heeft het bisdom het St. Olaf Klooster gekocht, een rooms-katholiek klooster waarvan de naam Olaf toevallig de eerste letter van het Syrisch alfabet is! Dit betekende een nieuw begin voor de Syrisch-Orthodoxe Kerk in Europa en voor het klooster in het dorp Glane. Op 7 juli 1984 werd het klooster ingewijd als het Aartsbisdom van Midden Europa en werd het vernoemd naar Sint Ephrem de Syriër. De landen die bij het Syrisch-Orthodoxe Aartsbisdom van Midden-Europa hoorden, waren Nederland, Duitsland, België, Frankrijk, Zwitserland en Oostenrijk.

Het Aartsbisdom groeide snel binnen korte tijd en splitste zich in een aantal kleinere bisdommen. In 1997 werd er een apart bisdom gevormd in Duitsland. Toen, op 29 oktober 2005 Mor Julius Jeshu Cicek onverwachts kwam te overlijden, heeft de Heilige Synode van de Syrische kerk het voormalige Aartsbisdom van Midden Europa in drie bisdommen verdeeld. Op 10 oktober 2006 werd Nederland een zelfstandig Aartsbisdom. Zwitserland en Oostenrijk hebben samen een tweede bisdom gevormd. En Frankrijk en België

een derde. In oktober 2006 heeft Zijne Heiligheid Mor Ignatius Zakka I, Patriarch van Antiochië en het Oosten monnik Augin Aydin tot Pateriarchale Vicar voor het nieuwe Syrisch-Orthodoxe Aartsbisdom in Nederland benoemd. Hij was de opvolger van Mor Julius Yeshu Cicek. Kort daarna, op 15 april 2007, werd hij door Zijne Heiligheid gewijd tot Aartsbisschop Polycarpus, vernoemd naar St. Polycarpus van Smyrna. Dit was een heilige voor de Oosterse kerk en de Westerse kerk. Hij legde een verbinding tussen Oost en West.

Het aantal leden van de Syrisch-Orthodoxe gemeenschap in Nederland bedraagt ongeveer 25.000 mensen. De meesten hiervan zijn woonachtig in de regio Twente en Amsterdam. Inmiddels heeft bijna iedereen de Nederlandse nationaliteit verworven. In hun nieuwe vaderland streven ze ernaar te integreren binnen de Nederlandse samenleving. De Suryoye, zoals zij zichzelf in hun moedertaal, het Syrisch, noemen, zijn nu georganiseerd in elf parochies met een Klooster als hun hoofdkwartier. De Syrisch-Orthodoxe kerk in haar geheel is lid van de Raad van Kerken Nederland en heeft nauwe betrekkingen met de plaatselijke kerken en gemeenten.

Huidige situatie

Na het overlijden van patriarch Ignatius Zakka II op 21 maart 2014 is de Heilige Synode van de Syrisch-orthodoxe Kerk van Antiochië bijeengeroepen om een opvolger te kiezen. De synode werd gehouden in St Jacob Baradeus Klooster in Atchaneh, Libanon. De synode verkoos Cyril Aphrem Karim als de 123ste opvolger van St. Peters in de Apostolische Stoel van Antiochië. Sinds 29 mei 2014 wordt Mor Ignatius Aphrem II beschouwd als de apostolische successie. Hij heeft zijn zetel in Damascus. De kerk heeft 26 aartsbisdommen.

Volgens bepaalde schattingen telt de gemeenschap wereldwijd ongeveer 6 miljoen leden, sommigen houden het inclusief de Indiase gelovigen op maximaal 10 miljoen. De gelovigen woonden oorspronkelijk vooral in het Midden-Oosten en in India. Inmiddels is deze Kerk wereldwijd present. Het begon met het vertrek van bijna alle vervolgde Suryoye uit Turkije. Zij ontvluchtten de strijd tussen de Koerdische PKK en het Turkse leger. Velen uit Syrië volgden sindsdien, soms om politieke redenen, vaak uit economische motieven. Zij vonden een nieuw bestaan in Europa, Canada of de V.S

Sinds 2011, na de inval van Islamitische Staat (ISIS), is de dreiging in Syrië en Irak voor alle minderheden enorm toegenomen. Velen Syrisch Orthodoxen hebben tegen hun wil moeten vluchten en hun huizen moeten verlaten. Een groot gedeelte van de gevluchte christenen hebben zich toegevoegd aan de Syrisch Orthodoxe gemeenschappen in West Europa; veelal in Zweden en Duitsland.

Een kort verslagje van de nieuwe ledenbijeenkomst 27 november.

Ondanks de storm waren we met 7 mensen. Twee leden waren er de vorige keer ook bij. Verder iemand uit Borne, uit Oldenzaal en uit Enschede. Een persoon had zich i.v.m. het weer afgemeld.

De opzet was vergelijkbaar met de vorige bijeenkomst: een open bijeenkomst zonder agenda, maar met als uitgangspunt humanistische thema's, zoals zelfbeschikking (ook over het einde van het leven), gelijkwaardigheid en verdraagzaamheid in tegenstelling tot polarisatie.

We hebben een nogal serieus gesprek gehad over o.a. euthanasie en stervensbegeleiding. En nog een paar wereldproblemen, zoals mishandeling van vrouwen, femicide, de problemen die asielzoekers hebben (integratie, werk e.d.) en de toestanden in Amsterdam rond een voetbalwedstrijd.

Er is ook gesproken over wat de aanwezigen verwachten van het HV. Dat leidde tot uitspraken, dat je goed moet kunnen luisteren naar mensen met andere ideeën, dat je moet streven naar een dialoog en vanuit een positieve insteek het gesprek moet ingaan.

Een van de aanwezigen kan spreker zijn tijdens een bijeenkomst, maar er kwamen meer goede ideeën voor een avond naar voren. Een van de aanwezigen is actief bij het Waterschap en wil wel een waterwandeling organiseren, waarbij hij ook rekening kan houden met mensen met een beperking. Verder werden genoemd een bezoek aan de waterzuivering en een bustocht naar het Spinozamuseum in Voorschoten.

Toch weer een ontspannen mooie avond! In klein gezelschap maar daar zagen we ook allemaal wel het voordeel van in dit geval. In ieder geval werd geconstateerd, dat het initiatief tot deze avonden een vervolg verdient, waarbij werd aangegeven, dat de bijeenkomst niet te lang zou moeten duren (maximaal 1,5 uur) en dat je dus een duidelijke eindtijd moet afspreken.

Annelies Futselaar en Norbert de Beer

Webmaster gezocht!

Sjoerd Kuipers heeft om gezondheidsredenen helaas en ook tot zijn spijt de functie van webmaster van de afdeling moeten neerleggen.

De afdeling is dus op zoek naar iemand met de nodige kennis van en affiniteit met ITC, die deze functie weer zou kunnen invullen.

Op dit moment kunnen wij de inhoud van de website van de afdeling niet up to date houden en dat vinden wij natuurlijk jammer.

Het leren omgaan met het programma, waarmee de website bijgehouden wordt, vergt wel enige tijd, maar voor iemand met een achtergrond op dit gebied zou dat niet zo moeilijk moeten zijn.

Daarna gaat het om het invoeren van nieuwe informatie over activiteiten van de afdeling en het plaatsen van onze nieuwsbrieven op de site. Dat is volgens ons niet zo veel werk.

Wie deze belangrijke functie op zich zou willen nemen kan contact opnemen met mij.

Norbert de Beer 06-49928200 nadebeer46@gmail.com

Komende activiteiten

De activiteitencommissie heeft nog een aantal activiteiten in voorbereiding:

Bijeenkomst met Ronald van Raak i.s.m. Boekhandel Broekhuis: er wordt naar een geschikte datum gezocht voor de bijeenkomst die in het najaar helaas niet door kon gaan.

Bijeenkomst met de Stadsbouwmeester van de gemeente Enschede: op 14-12-2024 stond een uitgebreid interview met haar in TC/Tubantia. Er wordt geprobeerd haar uit te nodigen om voor onze afdeling iets over haar werk te vertellen.